

KLUB ZASTUPNIKA SDP-a HRVATSKI SABOR

U Zagrebu, 03. ožujka 2026. godine

PREDSJEDNIKU
HRVATSKOG SABORA

Predmet: Amandmani na Konačni prijedlog zakona o provedbi uredbe (EU) 2024/1083 o uspostavi zajedničkog okvira za medijske usluge na unutarnjem tržištu i izmjeni Direktive 2010/13/EU (Europski akt o slobodi medija), drugo čitanje, P.Z.E. br. 228 - predlagateljica: Vlada Republike Hrvatske

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora na Konačni prijedlog zakona o provedbi uredbe (EU) 2024/1083 o uspostavi zajedničkog okvira za medijske usluge na unutarnjem tržištu i izmjeni Direktive 2010/13/EU (Europski akt o slobodi medija), drugo čitanje, P.Z.E. br. 228, podnosimo sljedeće

A M A N D M A N E

Amandman 1.

U članku 2., stavak (1), podstavak 2. se mijenja i glasi:

“2. ‘pružatelj medijske usluge’ znači fizička ili pravna osoba čija je profesionalna djelatnost usmjerena na pružanje medijske usluge za koju postoji urednička odgovornost;”

Obrazloženje:

Iako sadržaju Uredbe (EU) 2024/1083 sam po sebi vrijedi i već je prije više mjeseci stupio na snagu, predlagač je našao potrebnim jedan od (dvadesetak) pojmova određenih u članku 2. Uredbe definirati i u ovom Zakonu. Budući da je riječ o jednom od najfrekventnijih pojmova, vjerojatno je dobro da je ovdje napravljen izuzetak od intencije da se ne ponavlja ono što već stoji u Uredbi. Međutim, ako se to već čini, onda definicije pojmova ovog Zakona o provedbi Uredbe (EU) 2024/1083 trebaju biti usklađene s tom Uredbom, donosno njenom definicijom pojma “pružatelja medijske usluge”. Ta definicija se sastoji od tri dijela. “Pružatelja” određuje: (1) sama medijska usluga koju pruža; (2) profesionalno pružanje te usluge i (3) urednička odgovornost za odabir i organizaciju sadržaja te usluge. Umjesto ta tri uvjeta koje pružatelj medijske usluge mora zadovoljiti, predlagač je u Zakonu ponudio uputu na određenja nakladnika medija i nakladnika novina iz Zakona o medijima, te nakladnika radija i nakladnika televizije iz Zakona o elektroničkim medijima. Ta određenja od tri potrebna dijela sadržavaju eventualno samo jedan, tj. pružanje određene medijske usluge, dok aspekt profesionalnog bavljenja time i uredničke odgovornosti u potpunosti izostaju. To bi moglo dovesti do pravne nesigurnosti i situacije da se prava i obaveze pružatelja medijske usluge primjenjuju i na one nakladnike koji se

time ne bave profesionalno, i/ili nemaju uredničku odgovornost za selekciju i organizaciju objavljenog sadržaja, kao što je slučaj sa – zapravo relativno velikim – brojem subjekata u postojećem Upisniku medija koji su, u osnovi, marketinške publikacije nalik na medije. Zbog toga je potrebno, kao što se predlaže u ovom amandmanu, prenijeti sadržaj definicije pružatelja medijske usluge iz Uredbe, odnosno Akta o slobodi medija, odnosno usvojiti sva tri aspekta definicije medijske usluge i njenog pružatelja. Europska komisija to posebno naglašava u svojim Smjernicama o primjeni članka 18 [Commission guidelines on the implementation of the declaration functionality for media service providers pursuant to Article 18 (1) of Regulation (EU) 2024/1083 (European Media Freedom Act)].

Amandman 2.

U članku 2., stavak (1), podstavak 3. se briše te se zamjenjuje novim, koji glasi: “3. ‘medijska usluga’ znači usluga kako je definirana u člancima 56. i 57. UFEU-a, čija je glavna svrha ili svrha njezina odvojivog dijela pružanje programa ili informativnih publikacija, pod uredničkom odgovornošću široj javnosti bilo kojim sredstvom radi informiranja, zabave ili obrazovanja;”

Obrazloženje:

Kao i kod Amandmana 1. “Kako bi razjasnilo na koga se odnose i što obuhvaćaju obaveze iz članka 18., stavka 1. Uredbe, Komisija smatra da svi elementi definicije ‘medijske usluge’ iz EMFE trebaju biti uzeti u obzir”, i ističe to u svojim Smjernicama o primjeni članka 18 [Commission guidelines on the implementation of the declaration functionality for media service providers pursuant to Article 18 (1) of Regulation (EU) 2024/1083 (European Media Freedom Act)] – poglavlje 2., točka 8. Zbog toga je, kada se predlaže – ispravno – odlučio dodati definiciju “pružatelja medijske usluge”, u Zakonu potrebno dodati i definiciju same medijske usluge, prema članku 2. Uredbe. Postojeći stavak (3) se briše jer su pružatelji medijskih usluga definirani u stavku (2) na način da se definicija odnosi na sva sredstva informiranja.

Amandman 3.

U članku 6., stavak (4) se mijenja i glasi:

“(4) Predsjednika i članove Vijeća imenuje i razrješuje Hrvatski sabor većinom glasova svih zastupnika na prijedlog dvotrećinske većine članova Odbora za informiranje, informatizaciju i medije koji u postupku predlaganja članova Vijeća objavljuje javni poziv za predlaganje kandidata za članove Vijeća.”

Obrazloženje:

Medijski regulatori i prije su trebali biti neovisni o Vladi, no, kao što kaže jedan medijski znanstvenik “osnivač Agencije za medije je RH, a osnivačka prava ostvaruju Hrvatski sabor i Vlada RH, pri čemu Agencija za svoj rad odgovara Hrvatskome saboru. Postupak izbora Predsjednika i članova Vijeća, a koji upravljaju Agencijom te imaju ovlasti i prava upravnog vijeća iste, na način da ih predlaže izvršna vlast tj. Vlada RH, a imenuje i razrješava Sabor, predstavlja takvu koncentraciju ovlasti imenovanja u rukama vladajuće parlamentarne većine i vladinih nominacija da ne može jamčiti neovisnost Vijeća od političkog utjecaja” (Bilić, 2025., Media Pluralism Monitor). Sa stupanjem na snagu Europskog akta o slobodi medija zahtjev

neovisnosti regulatora se dodatno naglašava osnivanjem Europskog odbora za medijske usluge. Taj odbor se, prema članku 10. (1) Uredbe “sastoji od predstavnika nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela”, kao što su hrvatsko Vijeće i Agencija za medije. Članak 9. Uredbe eksplicitno određuje zahtjeve neovisnosti članova tog Odbora: “Odbor djeluje potpuno neovisno u obavljanju svojih zadaća ili izvršavanju svojih ovlasti. Osobito, Odbor u obavljanju svojih zadaća ili izvršavanju svojih ovlasti ne smije tražiti niti primati upute ni od jedne vlade, institucije, osobe ili tijela.” Budući da su (neki) članovi Vijeća za medije ujedno i članovi Odbora, taj zahtjev vrijedi i za njih, pa ih Vlada RH ne bi smjela niti predlagati Hrvatskom saboru. Kako se neovisnost članova Vijeća (i, time, Europskog odbora za medije) ne bi dovodila u sumnju, potrebno je da se u njihovo predlaganje, po provedenom javnom natječaju, i opoziv uključe i predstavnici političke opozicije u nadležnom Odboru Hrvatskog sabora, što se osigurava dvotrećinskom većinom članova Odbora potrebnom za odlučivanje o prijedlozima. Nadalje, budući da odluka o sastavu medijskog regulatora bitno utječe na razinu Ustavom RH utvrđenih ljudskih prava i temeljnih sloboda, potrebno je njegove članove birati i razrješavati glasovima kvalificirane većine zastupnika, u skladu s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske od 28. siječnja 2004. (U-I-3438/2003).

Amandman 4.

U članku 7., uvodna rečenica, prije dvotočke, mijenja se i glasi:

“(1) Hrvatski sabor će većinom glasova svih zastupnika razriješiti dužnosti predsjednika, zamjenika predsjednika ili člana Vijeća prije isteka razdoblja na koje je imenovan, na prijedlog dvotrećinske većine članova Odbora za informiranje, informatizaciju i medije u slučaju:”

Obrazloženje:

Kao i kod amandmana 3.

Amandman 5.

U članku 10., stavak (1), podstavak 8. se mijenja i glasi:

“8. vođenje Upisnika pružatelja medijskih usluga s posebnim registrom pružatelja medijskih usluga koji podliježu regulatornim zahtjevima za izvršavanje uredničke odgovornosti za objavljeni novinarski sadržaj, ili da poštuju koregulatorni ili samoregulatorni mehanizam kojim se uređuju urednički standardi, osobito u pogledu tema od javnog interesa, društvenih pitanja ili kulturnih pojava koje doprinose javnom diskursu i demokratskoj raspravi te jamče uredničku neovisnost samoregulatornim aktom (statutom medija), prema posebnom pravilniku koji Vijeće donosi u strukturiranom dijalogu sa sudionicima medijskog polja.”

Obrazloženje:

U kontekstu sprečavanja širenja dezinformacija vrlo velike internetske platforme onemogućavaju posredovanje određenih sadržaja ili blokiraju pristup cijelim profilima korisnika. Zahvaljujući pomanjkanju uvida i/ili algoritamskom automatizmu, takvo blokiranje pristupa se nerijetko događa i s profesionalnim novinarstvom koje su urednici objavili s punom odgovornošću, iako je jedna od glavnih društvenih funkcija takvog novinarstva upravo sprječavanje širenja dezinformacija. Kako bi se izbjegao

takav paradoksalni tretman profesionalnog novinarstva objavljenog u medijima s punom uredničkom odgovornošću zajamčenom uredničkom autonomijom putem efikasne provedbe statuta medija – koji je, prema Zakonu o medijima, uz odluke Novinarskog vijeća časti HND-a, zasad jedini samoregulatorni akt koji poznaje hrvatski medijski sustav – Europski akt o slobodi medija u članku 18. obavezuje vrlo velike internetske platforme da, u slučaju potrebe, o tome zatraže potvrdu od relevantne nacionalne regulatorne vlasti ili tijela ili relevantnog koregulatornog ili samoregulatornog mehanizma. Budući da ovaj Zakon treba osigurati pretpostavke za provedbu EMFE, potrebno je osigurati da Agencija za medije može u kratkom roku odgovoriti vrlo velikoj internetskoj platformi (1) podliježe li medij regulatornim zahtjevima za izvršavanje uredničke odgovornosti i nadzoru regulatorne vlasti ili tijela ili (2) poštuje li koregulatorni ili samoregulatorni mehanizam kojim se uređuju urednički standardi u Hrvatskoj. Kako bi Agencija to mogla učiniti, neophodno je da u svom Upisniku pružatelja medijskih usluga napravi distinkciju između medija koji objavljuju novinarski sadržaj u skladu s kriterijima iz članka 6, stavak 1. i članka 18. stavak 1. Europskog akta o slobodi medija, i onih koji to ne čine. To će biti moguće jedino putem kontinuiranog i efikasnog nadzora provedbe samoregulacijskog akta statuta medija te, ako je neophodno, sprječavanjem blokade njegova donošenja pokretanjem efikasne arbitraže. Provedbu tih zahtjeva bit će potrebno riješiti donošenjem pravilnika koji će specificirati kriterije i procedure za upis u registar medija s uredničkom odgovornošću za objavljeno profesionalno novinarstvo i nadzor provedbe statuta medija. U protivnom će neopravdano automatizirano “skidanje” novinarstva s interneta – i posljedična autocenzura – još više uzeti maha.

Amandman 6.

U članku 10., stavak (1), iza podstavka 17. dodaju se novi podstavci 18. i 19. koji glase:

“18. nadzor primjene statuta medija, uključujući pokretanje postupka arbitraže u slučaju njihovog kršenja, prema posebnom pravilniku koji Vijeće donosi u strukturiranom dijalogu sa sudionicima medijskog polja.

19. izdavanje potvrda i prioriternih naloga vrlo velikim internetskim platformama za posredovanje sadržaja kod suspenzije ili ograničenja vidljivosti sadržaja pružatelja medijskih usluga iz registra medija.”

Dosadašnji podstavci 18. – 24. postaju podstavci 20. – 26.

Obrazloženje:

Kao i kod amandmana 5. Dodatno, na ovaj se način provodi aktivnost navedena u Akcijskom planu razvoja kulture i medija Ministarstva kulture i medija pod mjerom „4.2. Poticanje razvoja medija temeljenog na ekonomskoj održivosti, obrazovanju i tehnologiji“ kao „jačanje obveze donošenja i uspostave statuta medija kao samoregulatornog akta“.

Amandman 7.

U članku 20., stavak (2), mijenja se i glasi:

“Vijeće pravilnikom propisuje dodatne elemente za ocjenu medijske koncentracije i pri tome se vodi principima uredničke neovisnosti, implementacijom medijskih statuta te elementima propisanim člankom 22. stavkom 2. Uredbe (EU) 2024/1083.”

Obrazloženje:

Usklađeno sa 6. amandmanom koji podrazumijeva "nadzor primjene statuta medija, uključujući pokretanje postupka arbitraže u slučaju njihova kršenja, prema posebnom pravilniku koji Vijeće donosi u strukturiranom dijalogu sa sudionicima medijskog polja."

Amandman 8.

Iza članka 23. dodaje se naslov "Pristup medijskim uslugama u digitalnom okruženju" i novi članak 24. koji glasi:

- (1) Agencija za medije vodi registar pružatelja medijskih usluga koji podliježu regulatornim zahtjevima za izvršavanje uredničke odgovornosti donošenjem i provedbom redakcijskog statuta kao samoregulatornog akta kojim se uređuju urednički standardi.
 - (2) Agencija za medije kao nadležno tijelo vrlo velikim digitalnim platformama upućuje nalog o prioritetnom statusu registriranih pružatelja medijskih usluga s urednički oblikovanim sadržajem u skladu s profesionalnim standardima i statutom medija kao jamstvom uredničke neovisnosti te pri odluci o njihovoj suspenziji ili smanjenju dosega njihova sadržaja od platformi traži poštivanje proceduralnih jamstava, u skladu s čl. 18. EMFE.
 - (3) Platforme su dužne sklopiti licencne ugovore i osigurati pravednu naknadu za medije i novinare kada se njihovi sadržaji koriste na vrlo velikim digitalnim platformama.
 - (4) Agencija za medije redovito ažurira podatke iz registra pružatelja medijskih usluga, sukladno Zakonu o medijima i Pravilniku koji donosi Vijeće za medije u suradnji s novinarskim i medijskim strukovnim udruženjima, medijskim stručnjacima, pravnicima i civilnim društvom.
 - (5) Agencija za medije nadležno je tijelo dužno pokrenuti postupak arbitraže u slučaju prijavljenog kršenja statuta medija sukladno Pravilniku koji donosi Vijeće za medije u suradnji s novinarskim i medijskim strukovnim udruženjima, medijskim stručnjacima, pravnicima i civilnim društvom.
- Dosadašnji članak 24. postaje članak 25.

Obrazloženje:

Kao i kod amandmana 5.

Uz nedavno objavljene Smjernice Komisije o zaštiti od neopravdanog skidanja s interneta prema članku 18. Europskog akta o slobodi medija, novinarski rad je zaštićen i propisima o autorskom pravu u Europskoj uniji, prvenstveno Direktivom (EU) 2019/790 o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu. Stoga je obavezu sklapanja ugovora koji će regulirati upotrebu novinarskih sadržaja na platformama potrebno propisati i u kontekstu primjene ove Uredbe.

Predsjednik Kluba zastupnika SDP-a

Siniša Hajdaš Dončić

u.2. 